

ชื่อวิทยานิพนธ์ การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น สาขาหัตถกรรมพื้นบ้าน : กรณีศึกษาบ้านหนองเหียง
อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

ผู้วิจัย นายสุนทร เกตุสุขชาติ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ธนบุรี

อาจารย์ที่ปรึกษา 1) รองศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา อ่อนค้อม 2) รองศาสตราจารย์โร ไพรวรรณ
ปีการศึกษา 2552 จำนวน 168 หน้า คำสำคัญ การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น หัตถกรรมพื้นบ้าน
เครื่องจักสาน

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษารูปแบบและพัฒนาการของหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสานบ้าน
หนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี และเพื่อศึกษาวิเคราะห์การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น สาขา
หัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสานบ้านหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ
ประชากร มี 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ทรงภูมิปัญญา จำนวน 3 ท่าน ผู้รับการถ่ายทอด จำนวน 9 ท่าน และผู้เกี่ยวข้อง
จำนวน 5 ท่าน วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย การศึกษาสำรวจ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกต
การสนทนากลุ่ม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า หัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสานบ้านหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
มีต้นกำเนิดมาจากภูมิปัญญาชาวไทยพวนที่มาตั้งถิ่นฐานที่บ้านหนองเหียง มูลเหตุการเกิดหัตถกรรมพื้นบ้าน
เครื่องจักสาน มี 3 ประการ คือ ความจำเป็นในการดำรงชีวิต ความจำเป็นที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติตาม
สภาพภูมิศาสตร์ และความจำเป็นในการทำเครื่องจักสานที่เกิดจากความเชื่อขนบประเพณีและศาสนา
องค์ประกอบในการถ่ายทอดภูมิปัญญา ประกอบด้วย แหล่งความรู้ในการถ่ายทอด ผู้ถ่ายทอดและผู้รับการ
ถ่ายทอด และวิธีการถ่ายทอด วิธีการถ่ายทอดมี 7 วิธี คือ แบบมุขปาฐะ แบบสาธิต แบบสอนตัวต่อตัว แบบการ
สังเกต แบบการฝึกฝนด้วยตนเอง แบบฝึกฝนจากเพื่อนบ้าน และแบบฝึกอบรมจากหน่วยราชการ

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 1.....2.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

Thesis title : The Local Wisdom Transmission of Folk Handicraft :
Case Study of Ban Nong-hiang,

Phanut Nikhom District Chonburi Province

Researcher : Mr.Soontorn Katusukhavadee. Degree : Master of Arts
(Thai Studies). Dhonburi Rajabhat
University

Thesis advisors : 1) Assoc. Prof. Dr. Suchita Onkom 2) Assoc.
Prof. Rayrai Priwan

Academic Year : 2009. 168 pp. Keywords : Local wisdom,
Transmission, Folk Handicraft

Abstract

The objectives of this research were to study the pattern and development of folk handicraft at Ban Nong-hiang, Phanut Nikhom District, Chonburi Province and to analyze the transmission in terms of local wisdom of folk handicraft at Ban Nong-hiang, Phanut Nikhom District, Chonburi Province. It was a qualitative research. Population of this research were divided into three groups : three experts, nine practitioners, and five related persons. The collection methods were : in-depth interview, oral conversation and data analysis.

The research findings were : the folk handicraft at Ban Nong-hiang, Phanut Nikhom District, Chonburi Province were originated from Phuan people (Xieng Khouang, Laos) who settle down at Ban Nong-hiang. The arising of folk handicraft at Ban Nong-hiang came from three factors : the need to lead a life, the need arisen from the geographical environments, and the need arisen from cultural and religious beliefs of handicraft knowledge transmission were consisted of the source of knowledge, the instructors and the practitioners, and the method of transmission. There were seven ways of the method transmission : by the legend, by learning and practice, by learning person to person, by notice, by self - training, by learning and practice from the neighbors, and learning and practice from the official organization.

Student' s signature.....

Thesis advisors' signature 1.....2.